

Co-funded by
the European Union

Побудова європейської моделі сільськогосподарського землекористування в інтересах сталого розвитку

Дні зустрічі, Час, Місце розташування: відповідно до розкладу занять

Семестр: 2-й, **Рік:** 1-й

Кредити: 3

Кількість аудиторних годин: 90;

з них: 26 – лекції; 34 – семінари/практики

Самостійна робота: 30

Курс в Moodle:

<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2704>

Інформація про викладачів

Ім'я та прізвище	Олена Котикова
Контактна інформація	kotikovaoi@mnau.edu.ua
Місце роботи	Аудиторія 111М
Години роботи	По вівторках з 15 ⁰⁵ до 16 ²⁵
Ім'я	Микола Бабич
Контактна інформація	babycgnnn@gmail.com
Місце роботи	Аудиторія 110М
Години роботи	По понеділках з 15 ⁰⁵ до 16 ²⁵
Ім'я	Олена Шобаніна
Контактна інформація	shebanina@mnau.edu.ua
Місце роботи	Аудиторія 114М
Години роботи	По середах з 15 ⁰⁵ до 16 ²⁵

Анотація курсу

- В Україні триває пошук оптимальної моделі організації земельних відносин, при цьому кожна європейська держава виробила власну концепцію землеустрою. У цьому сенсі

досвід цивілізованих розвинених країн ЄС, до інтеграції з якими прагне українська нація, є цінним підґрунтям для формування моделі сталого розвитку сільськогосподарського землекористування як основи забезпечення продовольчої безпеки. Європейський досвід допоможе побудувати оптимальну модель земельних ресурсів України з урахуванням історичних, соціальних, економічних та екологічних факторів. Дисципліна "Побудова європейської моделі сільськогосподарського землекористування в інтересах сталого розвитку" дає знання про існуючі моделі агропродовольчих систем, засновані на засадах сталого розвитку сільського господарства в країнах ЄС.

- Навчальна дисципліна "Побудова європейської моделі сільськогосподарського землекористування в інтересах сталого розвитку" є складовою блоку вибіркових освітніх компонент навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Мета та завдання курсу

- Основною **метою** вивчення дисципліни є поглиблення знань та навичок студентів в сфері земельних відносин країн ЄС, шляхом розробки та впровадження навчального модуля «Побудова європейської моделі сільськогосподарського землекористування в інтересах сталого розвитку».
- Основними **завданнями**, що мають бути вирішені у процесі вивчення дисципліни, є:
 - 1) ознайомлення студентів у доступній для сприйняття та засвоєння формі з основними інструментами економічного механізму охорони земельного фонду та стимулювання раціонального землекористування в ЄС, з основними принципами організації та функціонування системи землекористування в ЄС та імплементації її положень в практику управління земельними ресурсами України, з питаннями продовольчого забезпечення на засадах сталого розвитку сільськогосподарського землекористування в країнах ЄС;
 - 2) формування у студентів системи знань на основі усвідомлення загальних закономірностей ринкового регулювання та використання земельних ресурсів в країнах ЄС, принципів сталого розвитку землекористування, земельного законодавства в ЄС та особливостей його імплементації в Україні.

Компетентності, які здобувач набуде в результаті навчання (навчальні цілі):

- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- СК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмований результат навчання:

- ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного

законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

Організація навчання та розклад занять

№ тижня відповідно до графіку освітнього процесу	Тема	Питання по темі	Кількість годин		
			аудиторні заняття		самостійна робота
			лекції	семінари/практика	
1-2 тижні	Тема 1. Зміст теорії стійкого розвитку землекористування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ключові компоненти сталого розвитку 2. Межі росту 3. Хронологія розвитку ідеї сталого розвитку 4. Передумови та закономірності переходу України до моделі сталого розвитку 	4	4	4
3-4 тижні	Тема 2. Земельні ресурси, їх склад та ефективність використання в ЄС	<ol style="list-style-type: none"> 1. Процеси деградації ґрунтів, їх наслідки та витрати в країнах ЄС 2. Методологічні підходи до визначення рівня сталості сільськогосподарського землекористування в Україні та країнах ЄС 3. Порівняльна оцінка стійкості сільськогосподарського землекористування в Україні та країнах ЄС 	4	4	6
5-7 тижні	Тема 3. Економічні відносини у сфері землекористування в ЄС	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та межі земельних ринків в країнах ЄС 2. Складові інституційного забезпечення ринків земель в країнах ЄС 3. Регулювання земельного ринку в країнах ЄС 4. Common Agricultural Policy 	4	6	4
8-9 тижні	Тема 4. Принципи організації та функціонування системи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та принципи землеустрою та землевпорядкування в Україні та ЄС 	4	4	4

№ тижня відповідно до графіку освітнього процесу	Тема	Питання по темі	Кількість годин		
			аудиторні заняття		самостійна робота
			лекції	семінари/ практика	
	землекористування в ЄС	2. Механізм управління землями сільськогосподарського призначення в Україні 3. Наслідки розширення Європи 4. Пріоритети розвитку сільського господарства України з урахуванням досвіду країн ЄС та діючої аграрної моделі ЄС			
10-12 тижні	Тема 5. Економічний механізм охорони земельного фонду та стимулювання раціонального землекористування в ЄС	1. Земельний кадастр в Україні та країнах ЄС 2. Порівняльний аналіз правових екологічних норм в Україні та країнах ЄС 3. Методологія визначення цін на землю та орендну плату в країнах ЄС – статистичне представлення 4. Основні чинники, що впливають на ціни на землю	4	6	4
13-15 тижні	Тема 6. Європейський досвід продовольчого забезпечення на засадах сталого розвитку сільськогосподарського землекористування	1. Друга ціль SDG – мета та завдання 2. Імплементация європейського досвіду організації коротких ланцюгів постачання в Україні 3. Соціальні, екологічні та економічні наслідки втрат продовольства та харчових відходів в Україні	4	6	4
16-17 тижні	Тема 7. Основні завдання трансформації земельного	1. Засади земельної політики ЄС, EU Land Policy Guidelines (Настанови ЄС щодо	2	4	4

№ тижня відповідно до графіку освітнього процесу	Тема	Питання по темі	Кількість годин		
			аудиторні заняття		самостійна робота
			лекції	семінари/ практика	
	законодавства України з метою адаптації до вимог Європейського союзу	земельної політики) 2. Концептуальні підходи до встановлення права власності на землю в Україні та країнах ЄС 3. Пріоритетні завдання земельної політики України з метою адаптації до вимог ЄС			
Усього			26	34	30

Навчальні ресурси

- Необхідне навчально-методичне забезпечення курсу розміщене у вільному доступі для усіх учасників освітнього процесу:
 - навчально-методичний комплекс дисципліни – у навчально-дослідницькій лабораторії кафедри економіки підприємств розміщено;
 - навчальна та наукова література – у бібліотеці МНАУ на паперових та електронних носіях інформації;
 - освітній курс – на освітній платформі Moodle;
 - відеоматеріали – на платформі YouTube.
- При викладанні курсу використовуються
 - програми для організації відноконференцій: Zoom; Google Meet; Jitsi Meet.
 - програмні продукти: Statplus LE; Excel; MS Office; Power Point; Paint та Prezi.
 - платформи та бази даних: LIGA:ZAKON, сайти Державної служби статистики України та Верховної ради України, UNECE Statistical Database, FAO Statistical Database, International Monetary Fund, Scopus, Web of science та інші.

Оцінювання

Підсумковий бал курсу обчислюється з використанням наступних категорій:

№ Теми	Форма контролю та оцінювання	Зміст завдання	Максимальна оцінка	Мінімальна оцінка
I. Семінарські заняття				
1	Презентація доповіді, активність у дискусії	Використовуючи базові знання концепції сталого розвитку студент самостійно аналізує сучасний стан землекористування та пропонує варіант організації моделі сталого розвитку землекористування для будь-якого з регіонів України	10	6

№ Теми	Форма контролю та оцінювання	Зміст завдання	Максимальна оцінка	Мінімальна оцінка
3	Активність у діловій грі	Використовуючи офіційні відкриті джерела України та країн ЄС студент проводить дослідження, в результаті якого має запропонувати інструменти захисту орендаря, власника-виробника та власника землі	10	6
4	Презентація доповіді, активність у дискусії	Використовуючи офіційні відкриті джерела України та країн ЄС студент проводить дослідження, в результаті якого має визначити пріоритети розвитку сільського господарства області/району/територіальної громади (за вибором студента) України	10	6
5	Активність у круглому столі	Використовуючи базові знання студент на основі досвіду європейських країн пропонує механізм (методи та підходи) формування ціни на купівлю-продаж та орендну земель сільськогосподарського призначення в Україні	10	6
6	Презентація доповіді	Запропонувати модель впровадження коротких ланцюгів постачання в ОТГ	10	6
7	Активність у круглому столі	Студент, на основі досвіду однієї з країн ЄС, обґрунтовує пріоритетні завдання земельної політики України	10	6
II. Практичне завдання				
2	Аналітичний звіт	Використовуючи офіційні статистичні дані з відкритих джерел України та країн ЄС студент проводить порівняльну характеристику ефективності сільськогосподарського землекористування в Україні та будь-якій з країн ЄС	15	9
6	Аналітичний звіт	Визначити соціальні, або екологічні, або економічні наслідки втрат продовольства та харчових відходів в Україні/області/районі (за вибором студента) за останній рік	15	9

№ Теми	Форма контролю та оцінювання	Зміст завдання	Максимальна оцінка	Мінімальна оцінка
		по будь-якому виду продовольства		
III. Самостійна робота				
1	Есе	Тема есе довільна	10	6
Кількість балів			100	60
- семінарські заняття		X	60	36
- практичні завдання			30	18
- самостійна робота			10	6

Здобувачам вищої освіти будуть зараховані наступні підсумкові оцінки на основі балів, отриманих за виконані завдання курсу:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Додаткові бали можуть бути зараховані за наукову роботу студента, яка включає:

- 1) участь у науково-дослідній роботі (підготовка та публікація тез) – до 10 балів;
- 2) участь у внутрівузівських олімпіадах – до 15 балів;
- 3) участь у республіканських олімпіадах – до 20 балів;
- 4) успішне проходження англomовного тесту на платформі FAO elearning Academy за посиланням <https://elearning.fao.org/course/view.php?id=359> – 20 балів.

Політика оцінювання

- **Late-work policy:** у разі несвоєчасного представлення роботи без поважної причини, підтвердженої документально (наприклад, участь у конференції в іншому місті, хвороба та ін.) загальна кількість балів за таку роботу не буде перевищувати мінімальну
- **Re-grade policy:** здобувач вищої освіти має право один раз перездати будь-який вид роботи з метою підвищення оцінки за умови, що така робота була подана на перевірку у встановлені строки
- **Attendance and/or participation policy:** відвідування занять не є оцінюваним компонентом курсу

Політика курсу

- **Академічна доброчесність та співпраця:** аналітичні звіти перевіряються на плагіат. У разі виявлення плагіату – робота не оцінюється. Про результати плагіату повідомляється науковий керівник.
- **Приміщення для студентів з обмеженими можливостями:** за умови наявності особливих потреб необхідно звернутись до проректора з науково-педагогічної та виховної роботи і підвищення кваліфікації Наталлі ШАРАТИ, +380 (512) 34-01-36, sharata@mnau.edu.ua.
- **Психологічне забезпечення навчального процесу:** в університеті діє Психолого-педагогічна лабораторія науково-просвітницьких інноваційних технологій розвитку особистості Миколаївського національного аграрного університету, яка здійснює свою діяльність щодо забезпечення соціального супроводу та психологічного забезпечення навчально-виховного процесу серед педагогічних і науково-педагогічних працівників та студентів. Послуги цієї лабораторії безкоштовні. Ви можете дізнатися більше про лабораторію за посиланням: <https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/>.
- **Мобільні пристрої:** на курсі застосовується політика нульової толерантності до мобільних пристроїв. Заняття з курсу проходять в аудиторії 108М, яка обладнана комп'ютерами та необхідним для виконання завдань програмним забезпеченням.

Освітні ресурси

Основні

1. Babych, M. (2019). Food security of Ukraine: theory, methodology, practice. *Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Economic Sciences by specialty "Economics and management of the national economy"*. Mykolayiv. 515 p.
2. Common Methodology on Land Prices and Rents. February 15, 2017. Repeals and replaces version dated December 2010 which had been established at a meeting of the Working Group on Agricultural Accounts and Prices, 1-2 December 2010 (Annex 1 of document ASA/AAP/133). <https://bit.ly/3UuBs1x>
3. DIRECTORATE-GENERAL FOR INTERNAL POLICIES. POLICY DEPARTMENT B: STRUCTURAL AND COHESION POLICIES. AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT. POSSIBLE EFFECTS ON EU LAND MARKETS OF NEW CAP DIRECT PAYMENTS. June 2013. IP/B/AGRI/IC/2012_66 PE 495.866. <https://bit.ly/3VpLZfw>
4. EU Task Force on Land Tenure. EU LAND POLICY GUIDELINES. Guidelines for support to land policy design and land policy reform processes in developing countries. November 2004.
5. EUROPEAN COMMISSION. EUROSTAT. Directorate E: Sectoral and regional statistics Unit E-1: Agriculture and fisheries. RESEARCH PAPER. Agricultural Land Prices and Rents data for the European Union, December 2016. <https://bit.ly/3ERdnvW>
6. EUROPEAN COMMISSION. EUROSTAT. Draft Agricultural Land Prices and Rents Statistics Handbook (2020). <https://bit.ly/3B8MEKd>
7. EUROPEAN COMMISSION. EUROSTAT. Land Prices and Rents. (2018). ESS Agreement on statistics of agricultural land prices and rents. <https://bit.ly/3Vz1MbZ>
8. European Environment Agency. Land in Europe: prices, taxes and use patterns. EEA Technical report. No 4/2010. <https://www.eea.europa.eu/publications/land-in-europe>
9. Kotykova, O. (2003). Ecological and economic efficiency of using the potential of land resources (based on the materials of agricultural formations of the Mykolaiv region).

Dissertation for obtaining the scientific degree of Candidate of Economic Sciences (PhD) by specialty "Agricultural and agribusiness economics". Mykolayiv. 164 p.

10. Kotykova, O. (2011). Organizational and economic foundations of sustainable development of agricultural land use. *Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Economic Sciences by specialty "Economics and management of the national economy"*. Mykolayiv. 479 p.
11. Kotyková, O. and Babych, M. (2021). The evaluation of agricultural land use sustainability in the post-socialist camp countries: methodological and practical aspects, *AGRIS on-line Papers in Economics and Informatics*, Vol. 8, No. 2, pp. 59-78. ISSN 1804-1930. DOI: [10.7160/aol.2021.130205](https://doi.org/10.7160/aol.2021.130205)
12. Robert Mahoney, Peter Dale and Robin McLaren. Land markets - Why are they required and how will they develop? International Federation of Surveyors. Article of the Month, July 2007. <https://bit.ly/3H9v3pu>
13. Swinnen, Johan; Van Herck, Kristine; Vranken, Liesbet (2014) : Land market regulations in Europe, LICOS Discussion Paper, No. 354, Katholieke Universiteit Leuven, LICOS Centre for Institutions and Economic Performance, Leuven. <https://bit.ly/3OZ3noT>

Допоміжні

14. Babych M. (2018). Food Security and Nutrition Monitoring in the New Global Agenda «Sustainable Development Goals – 2016-2030». *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. No. 3 (15). pp. 25—30.
15. Babych M. (2022). The conceptual principles of state policy of Ukraine in the field of food security in terms of European integration. *Economy and society*. 39. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-39-76
16. Babych M. (2022). The formation of the criteria, rules, and regulations of the sufficient and high-quality food according to the European standards. *Modern Economics*. 32(2022). pp. 5-15. DOI: [10.31521/modecon.V32\(2022\)-01](https://doi.org/10.31521/modecon.V32(2022)-01).
17. Babych M.M. (2014). Formation of a stable financial system as a guarantee of the country's food security. *Efficient economy*. No. 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4017>
18. Babych M.M. (2014). Normative and legal regulation of the right to food in Ukraine. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea Region*. Issue 3 (79). pp. 51—60.
19. Babych M.M. (2014). The financial component of ensuring the country's food security. *Efficient economy*. No. 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4018>
20. Babych M.M. (2015). Normative and legal regulation of food safety in the countries of the European Union. *Young scientist*. Issue 1 (16). pp. 41—45.
21. Babych M.M. (2015). The current state of food security in Ukraine: the financial aspect. Global and national economic problems. No. 4. pp. 772—775. URL: <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/163.pdf>
22. Babych M.M. (2017). Conceptual-categorical essence of food security. *Economy and the state*. 2017. №6. С. 39—45.
23. Babych M.M. (2017). Ensuring physical and economic availability of food through short supply chains. *International economic relations and the world economy*. No. 14. pp. 11—15.
24. Babych M.M. (2017). Indicators of Ukraine's food security in the global dimension. *Economics and forecasting*. No. 1. pp. 108—127. DOI: [10.15407/eip2017.01.108](https://doi.org/10.15407/eip2017.01.108)
25. Babych M.M. (2017). Monitoring and information provision of processes of formation of food security. *Economy and the state*. No. 2. pp. 32—36.

26. Babych M.M. (2017). Problems of ensuring food security in Ukraine. *Agrosvit*. No. 3. pp. 32—39.
27. Babych M.M. (2018). Challenges and scope of the problem of food loss and food waste in the global dimension. *World Science*. No. 5(33). pp. 4—9.
28. Babych M.M. (2018). Criteria and indicators of food security at the global level. *Investments: Practice and Experience*. No. 10. pp. 56—59.
29. Babych M.M. (2018). Environmental consequences of food loss and food waste (greenhouse gas emissions). *Web of Scholar*. No. 6 (24). pp. 8—15.
30. Babych M.M. (2018). Estimation of wasted drinking water for lost food and food waste. *Agrosvit*. No. 11. pp. 17—21.
31. Babych M.M. (2018). European experience of support policy and development strategy of short supply chains in Ukraine. *Investments: Practice and Experience*. No. 8. pp. 39—44.
32. Babych M.M. (2018). Indicators of food security in Ukraine: current state and development trends. *Economy of agro-industrial complex*. No. 5. C. 41—50.
33. Babych M.M. (2018). Organization and development of short supply chains: experience of the EU and prospects of Ukraine. *International economic relations and the world economy*. No. 18. pp. 26—30.
34. Babych M.M. (2018). The essence and prerequisites for the development of short supply chains in Ukraine. *Sustainable economic development*. No. 2 (39). pp. 41—50.
35. Babych M.M. (2018). Types and criteria of short supply chains. *Innovative economy*. No. 1-2. C.108—113.
36. Babych M.M. Formation of the food security system: theory, methodology, practice. Mykolaiv: MNAU. 2018. 360 p.
37. Babych M.M., Kotykova O.I. (2020). The state of development of aquaculture in the world according to the dimensions of SDG14 and opportunities for Ukraine. *KHNAU Bulletin*. No. 3. pp. 209-225. DOI: 10.31359/2312-3427-2020-3-209
38. Babych M.M., Kotykova O.I., Pogorelova O.V., Bogoslavskaya A.V., Albeshchenko O.S., Yagodzinska A.S. Sustainable development of agriculture – the basis of food security of Ukraine. Mykolaiv: NUK, 2022. 162 p.
39. Babych M.M., Krylova I.G., Savenko O.S. (2017). The relationship between economic access to food and the level of labor productivity in agriculture. *International economic relations and the world economy*. No. 15. pp. 15—21.
40. Babych M.M., Zagrebalko Yu.Yu. (2016). Labor productivity in agriculture as a factor in ensuring food security. *Agrosvit*. No. 13-14. pp. 24—29.
41. Babych, M. (2018). Social-economic and environmental sustainability of short supply chains: opportunities for development rural territories. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, Vol. 41, No. 4, pp. 463-473. eISSN 2414-584x.
42. Babych, M. and Kovalenko, A. (2018). Food Security Indicators in Ukraine: Current State and Trends of Development. *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol 4. No 1. Pp.8—15. DOI: [10.30525/2256-0742/2018-4-1-8-15](https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-1-8-15)
43. Babych, M., Kotykova, O., Pogorelova, O., Bogoslavskaya, A., Albeshchenko, S., Yagodzinska, A. (2022). Sustainable development of agriculture – the basis of food security of Ukraine. Mykolaiv: AMNUS. 162 p.
44. Financial and Economic Security and Accounting and Analytical Support in Business. *Monograph [Text]* / edited by V. Yatsenko // Olena Kotykova, Mikola Babych. Social indicators of sustainable use of the agricultural land and it's impact on food supply in Ukraine / "East West" Association For Advanced Studies and Higher Education GmbH, Vienna, Austria, 2016. – P.61—69.

45. Kotykova O. (2021). The concept of food security on the basis of sustainable development of agricultural land use. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*. 2022. № 1 (26). DOI: [10.31521/2313-092X/2022-26\(1\)-4](https://doi.org/10.31521/2313-092X/2022-26(1)-4)
46. Kotykova, O. (2010). Justification and implementation of the principles of land resource management as a means of ensuring the sustainable development of land use. *Actual problems of the economy*. Vol. 1, No. 103. pp. 75–79.
47. Kotykova, O. (2017). Indication of the ecological state of agricultural land use in Ukraine: соціальний блок. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*. 1 (93). pp.26-37.
48. Kotykova, O. (2017). Monitoring and assessment of the sustainability of the development of agricultural land use in the regions of Ukraine. *Economy of agro-industrial complex*. 5. pp. 24-32.
49. Kotykova, O. (2017). State regulation of investment activities in the agricultural sector. *Efficient economy*. 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5758>
50. Kotykova, O. and Albeshchenko, O. (2017). An indication of the sustainable development of Ukraine in global dimensions. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol 3. No 5. Pp.196–202. DOI: [10.30525/2256-0742/2017-3-5-196-202](https://doi.org/10.30525/2256-0742/2017-3-5-196-202)
51. Kotykova, O. and Babych, M. (2019). Economic Impact of Food Loss and Waste, *AGRIS on-line Papers in Economics and Informatics*, Vol. 11, No. 3, pp. 57-71. DOI: [10.7160/aol.2019.110306](https://doi.org/10.7160/aol.2019.110306)
52. Kotykova, O. and Babych, M. (2019). Limitations in availability of food in Ukraine as a result of loss and waste. *Oeconomia Copernicana*. Vol 10., No. 1. Pp.153–172. DOI: [10.24136/oc.2019.008](https://doi.org/10.24136/oc.2019.008)
53. Kotyková, O. and Babych, M. (2021). The evaluation of agricultural land use sustainability in the post-socialist camp countries: methodological and practical aspects, *AGRIS on-line Papers in Economics and Informatics*, Vol. 8, No. 2, pp. 59-78. DOI: [10.7160/aol.2021.130205](https://doi.org/10.7160/aol.2021.130205)
54. Kotykova, O., Babych, M. and Krylova, I. (2020). Forming the system of food security indicators following the criteria of the SDGs-2030. *Potravinarstvo*, Vol. 14, pp. 1055-1065. DOI: [10.5219/1443](https://doi.org/10.5219/1443)
55. Kotykova, O., Babych, M. and Kuzmenko, O. (2021). Environmental Impacts of Food Loss and Waste: Land Degradation, *Future of Food: Journal on Food, Agriculture and Society*, Vol. 9, No. 1, pp. 103-119. DOI: [10.17170/kobra-202102163255](https://doi.org/10.17170/kobra-202102163255)
56. Kotykova, O., Babych, M. and Oliinyk, T. (2020). Measures to reduce food loss and waste in Ukraine. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, Vol. 6, No. 4, pp. 144-167. eISSN 2414-584x. DOI: [10.51599/are.2020.06.04.08](https://doi.org/10.51599/are.2020.06.04.08)
57. Kotykova, O., Babych, M. and Pohorielova, O. (2020). Impact of economic affordability of food on the level of food consumption by Ukrainian households. *Intellectual Economics*, Vol. 14, No. 1, pp. 463-473. DOI: [10.13165/IE-20-14-1-05](https://doi.org/10.13165/IE-20-14-1-05)
58. Kotykova, O., Babych, M. and Semenchuk, I. (2019). Monitoring of food security at the regional level. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, Vol. 41, No. 4, pp. 463-473. DOI: [10.15544/mts.2019.37](https://doi.org/10.15544/mts.2019.37)
59. Kotykova, O., Babych, M. and Yahodzinska, A. (2020). The system of the food security criteria in accordance with the measurements of the SDGs-2030. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, Vol. 42, No. 3, pp. 399-408. DOI: [10.15544/mts.2020.40](https://doi.org/10.15544/mts.2020.40)
60. Kotykova, O., Babych, M., Iagodzinska, A. and Tabatskova, A. (2022). Global initiatives on implementation of zero hunger policy. *Agricultural and Resource Economics*, 8(2), 30–49. DOI: [10.51599/are.2022.08.02.02](https://doi.org/10.51599/are.2022.08.02.02)

61. Kotykova, O., Babych, M., Nadvynychnyy, S., Cherven, I. and Shevchuk, S. (2021). Assessing the Level of Household Food Security Based on Their Income Level. *Intellectual Economics*, No. 15 (2), pp. 175-204. DOI: [10.13165/IE-21-15-2-09](https://doi.org/10.13165/IE-21-15-2-09)
62. Kotykova, O., Babych, M. and Pohorielova, O. (2020), Food loss and waste along the value chain of food products in Ukraine. *Agricultural and Resource Economics*, vol. 6, no. 3, pp. 191–220. DOI: [10.51599/ARE.2020.06.03.11](https://doi.org/10.51599/ARE.2020.06.03.11).
63. Kotykova, O., Bogoslavskaya, A. (2017). Economic indicators of agricultural land use in the system of monitoring sustainable development of Ukraine. *Agrosvit*. 9. pp. 3-11.
64. Kotykova, O., Bogoslavskaya, A., Stepanchenko, Yu. (2018). Economic efficiency of land use in agricultural enterprises in modern conditions. *Agrosvit*. 6. pp. 16-21.
<http://www.agrosvit.info/?op=1&z=2595&i=2>
65. Kotykova, O., Didur, K., Dushuk, V. (2017). Monitoring the competitiveness of the region's agriculture is a necessary component of European integration processes. *Agrosvit*. 17. pp. 8-14.
66. Kotykova, O., Kudelya, V., Potapov, I. (2017). Rating assessment of investment development and foreign economic cooperation of the districts of Mykolaiv region in the conditions of European integration. *International economic relations and the world economy*. 15. pp. 152-158.
67. Kotykova, O., Kuzmenko, O. and Semenchuk, I. (2019). Sustainable agricultural land use in the post-socialist camp countries: monitoring and evaluation. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol 5. No 1. Pp.101–111. DOI: [10.30525/2256-0742/2019-5-1-101-111](https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-1-101-111)
68. Kotykova, O., Letunovskiy, R., Yemelyanov, I. (2019). The effectiveness of the implementation of the regional policy of sustainable development - the socio-economic condition of the Mykolaiv region. *Modern Economics*. 16.
DOI: [10.31521/modecon.V16\(2019\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V16(2019)-06)
69. Kotykova, O., Novytskyi, A., Bazenko, V. (2017). The place of the Voznesensk district according to the indicators of the development of the grain production industry in the Mykolaiv region. *Agrosvit*. 9. pp. 3—11.
70. Kotykova, O., Ogorodnyk, E., Cherevko, L. (2017). Indication of the ecological state of agricultural land use in Ukraine. *Agrosvit*. 6. pp. 35-42.
71. Kotykova, O., Oliynyk, T., Kichuk, D. (2018). Economic efficiency of grain industry production in agricultural enterprises in the conditions of European integration. *Economy and society*. 14. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/14_ukr/56.pdf
72. Kotykova, O., Sokhnych A. (2012). Peculiarities of influence of land use conditions on its sustainable development. *Land management, cadastre and land monitoring*. 1-2. pp. 54-59.
73. Kotykova, O., Sokhnych A. (2013). Making compromise decisions in agricultural land use. *Monograph*. Mykolaiv: MNAU. 189 p.
74. Kotykova, O., Бабич, М., Наконечна, В. (2018). Monitoring the competitiveness of agricultural enterprises as a component of sustainable regional development programming. Public administration: improvement and development. 3. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/3.pdf
75. Kotykova, O., Крилова І.Г., Попескул А.П. (2018). Gender aspects of the labor market in Ukraine. *Global and national economic problems*. 22. URL: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/38.pdf>
76. Kotykova, O., Почапський А.М., Вістернічан С.О. (2019). Аналітичний огляд сучасного стану розвитку галузі рослинництва Миколаївської області. *Modern Economics*. 2019. №15. DOI: [10.31521/modecon.V15\(2019\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V15(2019)-16)

77. Kotykova, O. (2004). Regulating the balance of humus in livestock-meat-dairy farms. *Collection of scientific papers of the Luhansk National Agrarian University*, 34 (46). pp. 211–215.
78. Kotykova, O. (2006). Land and its potential in the production function: features and ways of increasing the efficiency of use. *Economy of agro-industrial complex*, 12. pp. 71–74.
79. Kotykova, O. (2007). Historical experience of formation of land use system in Ukraine. *Economics: problems of theory and practice*. 228 (IV). pp. 894–898.
80. Kotykova, O. (2007). Transition of agricultural land use to the model of sustainable development in Ukraine - realities and prospects. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*. 3 (42). pp. 28–33.
81. Kotykova, O. (2008). Prerequisites for the transition to a model of sustainable development. *Economic sciences*. №4. pp. 56-67.
82. Kotykova, O. (2008). Trends in domestic land use and patterns of its transition to a sustainable model. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*. 4 (48). pp. 66–70.
83. Kotykova, O. (2009). Determination of the rating of the sustainability of agricultural land use in the regions of Ukraine. *Innovative economy*. 1. pp. 114-119.
84. Kotykova, O. (2003). Ecological and economic effectiveness of using the potential of land resources (based on the materials of agricultural formations of the Mykolaiv region). *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*, 1. pp. 55–60.
85. Kotykova, O. (2004). Problems and approaches to the organization of agricultural land mortgages. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*, 3 (27). pp.78–84.
86. Kotykova, O. (2006). Methodological foundations of comprehensive assessment of sustainable development of land use. *Quarterly scientific-pedagogical and economic magazine. Young people and the market*. 7 (22). pp. 108–111.
87. Kotykova, O. (2007). Content of the concept of sustainable development. *Scientific Bulletin of the Volyn State University named after Lesya Ukrainka*, 12. pp.170–174.
88. Kotykova, O. (2007). Theoretical foundations of sustainable development (terminology). *Bulletin of scientific research: current regional problems of economy, law, management and social sphere*, 6. pp. 5–9.
89. Kotykova, O. (2008). Improvement of the system of taxation of agricultural land in Ukraine as a direction to ensure financing of measures related to the rational use of land. *Scientific Bulletin of S. Z. Gzhitsky LNUVMBT*. 1 (36). pp.180–186.
90. Kotykova, O. (2008). Indicative model of sustainable development of agricultural land use in Ukraine. *Economic space: Collection of scientific works*. 22/2. pp.123–130.
91. Kotykova, O. (2008). Methodological approaches to assessing the sustainability of agricultural land use development at the macro level. *Economics: problems of theory and practice*. 243 (II) pp. 432–437.
92. Kotykova, O. (2008). Methodological approaches to assessing the sustainability of agricultural land use. *Innovative economy*. №4(10). pp. 77-81.
93. Kotykova, O. (2009). Determination of priority directions of the land policy of the state in order to ensure the sustainable development of agricultural land use. *Modern Scientific Bulletin: Scientific, Theoretical and Practical Journal*. 19 (75). pp.71–77.
94. Kotykova, O. (2009). Historical and socio-economic prerequisites for the development of land management. *Economics: problems of theory and practice*. 246 (III). pp. 566–574.
95. Kotykova, O. (2009). Improvement of monetary valuation of agricultural lands. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*. 3 (50). pp. 62–67.
96. Kotykova, O. (2009). Indication of the social state of agricultural land use in Ukraine. *Economics: problems of theory and practice*. 246 (III). pp. 566–574.

97. Kotykova, O. (2009). Methodological approaches to the formation of the concept of sustainable development. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*. 2 (49). pp.28–33.
98. Kotykova, O. (2009). Organizational and economic foundations of sustainable development of agricultural land use. *Monograph*. Mykolaiv: Publisher Hanna Ginkul. 420 p.
99. Kotykova, O. (2009). Sustainable development as a conceptual basis of agricultural land use in Ukraine. *Monograph*. Mykolaiv: Publisher Hanna Ginkul. 330 p.
100. Kotykova, O. (2009). The strategy of reforming the land policy of the state. *Economics: problems of theory and practice*. 254 (II). pp. 434–442.
101. Kotykova, O. (2009). Theoretical and methodological foundations of sustainable development of land use. *Monograph*. Mykolaiv: Publisher Hanna Ginkul. 201 p.
102. Kotykova, O. (2009). Transition to a model of sustainable land use – political and social prerequisites. *Economics: problems of theory and practice*. 249 (V) pp. 1084–1092.
103. Kotykova, O. (2010). Classification of land management documentation for the category of agricultural land. *Innovative economy*. 1. pp. 121-126.
104. Kotykova, O. (2010). Justification of the mechanism of modern agricultural land management. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*. 2 (53). pp. 54–60.
105. Kotykova, O. (2010). The main tasks of the transformation of the land legislation of Ukraine with the aim of adaptation to the requirements of the European Union. *Economics: problems of theory and practice*. 262 (VI). pp. 1618-1623.
106. Kotykova, O. (2011). Methodological approaches to assessing the sustainability of agricultural land use development at the macro level. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*. 2 (59). pp.15–20.
107. Kotykova, O. (2011). Sustainable development of agricultural land use: methodological aspect. *Економіст*, 2. pp. 27-29.
108. Kotykova, O. (2011). The land management scheme of the administrative district is the basis for managing land resources. *Contemporary scientific journal: Scientific, theoretical and practical journal*. 12 (108). pp. 91–95.
109. Kotykova, O. (2012). Concept of sustainable development of agricultural land use in Ukraine. *Innovative economy*. 6 (32). pp. 22-28.
110. Kotykova, O. (2012). Directions for improving the quality of land in the Mykolaiv region. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*. 2 (66). pp. 10–15.
111. Kotykova, O. (2012). Possibilities of Ukraine regarding hierarchical transfer of EU environmental policy and adaptation of land law. *Podilsk State Agrarian and Technical University. Collection of scientific papers*. 20 (2). pp. 20–23.
112. Kotykova, O. (2012). The state program as a tool for the implementation of land policy. *Innovative economy*. 7 (33). pp. 3–7.
113. Kotykova, O. (2012). Theoretical foundations of the formation of an innovative model of agricultural land use. *Sustainable economic development*. 5 (15). pp. 9–13.
114. Kotykova, O. (2013). The impact of the land reform on the food security of Ukraine. Growth and competitiveness factors of the agri-food sector in Poland and Ukraine against the background of global trends. Ryiv-Warsaw: NUFT, NRI-IAFE, CSR. bibliogr. pp. 352-364.
115. Kotykova, O. (2015). Indication of the economic state of agricultural land use in Ukraine. *Bulletin of Agrarian Science of the Black Sea*. 2 (83). pp. 25–34.
116. Kotykova, O., Ten, I. (2018). Production and marketing of organic agricultural products in Ukraine. *Modern Economics*. 12. pp. 106-111. DOI: [10.31521/modecon.V12\(2018\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V12(2018)-16).
117. Kotykova, O., Vlasenko Yu. (2013). Agricultural land market in Ukraine: development prospects. *Economist*. 3, pp. 36-37.

118. Kotykova, O., Zaudalska, Yu., Glushchenko V. (2016). Implementation of measures to protect and increase soil fertility in agricultural enterprises. *Global and national economic problems*. 9. pp. 538-541.
119. Krawtschuk L.S. Agrarkrisen und ihre besonderheiten in der Ukraine / L.S. Krawtschuk, E.W.Shebanina// Materials of the II international research and practice conference. Vol.1, May 9-10, 2012. Wiesbaden, Germany. - P. 115-118.
120. Shebanin V. The transformation of land relations and land use in Ukraine / V. Shebanin, O. Shebanina, I. Cherven // Institutional principles of transformations in agriculture: collection of materials of The thirteenth annual meeting of agricultural economists scientists July 20-21, 2011. – K.: NSC «The Institute of Agricultural Economics» , 2011. – P. 462-466.
121. Shebanina O. International cooperation of agricultural enterprises in the field of innovation / O. Shebanina, N. Galunets // The materials XX of International Scientific-Practical Conference «Problems and perspectives of innovation development of economy», Odesa, Septembre 7-11, 2015. – V. I. Part II. - P.173-180.
122. Shebanina O. Benchmarking as a tool to manage the process of adapting agricultural enterprises to conditions of the global food market / O. Shebanina, N. Galunets // *Ekonomika APK*. – 2014. - № 6. – P.38-44.
123. Shebanina O. Formation of the potential of AIC' enterprises innovative activity / Bulletin of V. V. Dokuchaeva KNAU. Series «Economic Sciences». - 2015 – № 2. – P. 79-87.
124. Shebanina O. Formation of the resouece potential of agricultural enerprises in terms of sustanable develompent of the region / O. Shebanina, V. Voznenko // Bulletin of V. V. Dokuchaeva KNAU. «Economic Sciences». 2013. – № 5. – P. 90-95.
125. Shebanina O. Improving of foreign economic activity of Ukraine and improve of its export potential / O. Shebanina // Collection of Scientific Works of Cherkasy State Technological University. Series: Economic sciences. - Cherkasy: CSTU, 2011. – Issue 29, part 2, – P. 19-24.
126. Shebanina O. Meaning of institutions to ensure an effective development of AIC / O. Shebanina, V. Shebanin, I. Cherven // Bulletin of Agricultural Science Black Sea. - Mykolaiv, 2011. - Issue 3 (60). - P. 3-9.
127. Shebanina O. Optimization of crop farms production resources / O. Shebanina, M. Domaskina // *The Economist*. - 2012.- № 2.- P.19-20.
128. Shebanina O. Prospects of investing in ecological agricultural production as a factor of agricultural products competitiveness / O.Shebanina, M. Yehorova // Growth and competitiveness factors of the agri-food sector in Poland and Ukraine against the background of global trends / edited T.Mostenska, A.Kowalski, I.Fedulova, M.Wigier and other. – Kyiv-Warsawa: NUFT, NRI-IAFE, CSR, 2013. –299-309 p. (394p.)
129. Shebanina O. Prospects of investing in ecological agricultural production as a factor of agricultural products competitiveness / O.Shebanina, M. Yehorova // Growth and competitiveness factors of the agri-food sector in Poland and Ukraine against the background of global trends / edited T.Mostenska, A.Kowalski, I.Fedulova, M.Wigier and other. – Kyiv-Warsawa: NUFT, NRI-IAFE, CSR, 2013. –299-309 p.
130. Shebanina O. Staffing for innovation and investment development of Agro-industrial complex / O.Shebanina // Management theory and studies for rural Business and infrastructure development/ Scientific Journal. Lithuania. – 2015. Vol. 37. No. 2: 275-285. (The journal is indexed by databases: EBSCOhost: Business Source Complete, Ulrich's, DOAJ, ERIH PLUS, AcademicKeys.com ir IndexCopernicus (IC Journals Master List 2013), ICV (Index Copernicus Value).
131. Shebanina O. State regulation of investment activity in the agricultural sector of the region / O. Shebanina // Strategic priorities of socio-economic development in the institutional

- transformation of the global environment: materials of VII International Scientific-Practical Conference, Septembre 22-24, 2016 / Ed. board: O. Gornyak, I. Lomachynska. - Odesa: «Odessa I.I.Mechnikov National University», 2016. – P. 85-87.
132. Shebanina O. The development of rural areas in the context of international cooperation: monograph [A. Kliuchnyk, I. Irtycheva, O. Shebanina and others]. – Mykolayiv: Design and Polygraphy, 2013. – 336 p.
 133. Shebanina O. The main components of the investment climate and their research in the agricultural sector / O. Shebanina // Transformation and innovation processes in the agricultural sector of Ukraine's economy: materials of Ukranian Scientific-Practical Conference, October, 27-28 2016, Mykolayiv. - Mykolayiv: MNAU, 2016. – P. 115-117.
 134. Shebanina O. The mechanism of import and export operations of agricultural enterprises of Mykolayiv region with CIS countries / O. Shebanina, R. Danylchenko, T. Borysova // Bulletin of Agricultural Science Black Sea. - Mykolayiv, 2013. - Issue 3 (73). - P. 12-18.
 135. Shebanina O. Ukraine's food market needs to be improved and effective development / O. Shebanina, Y. Kormichkin // Bulletin of V. V. Dokuchaeva KNAU. «Economic Sciences». 2013. – № 11. – P. 74-81.
 136. Sustainable Development Goals of Ukraine. *Monograph* [Text] / Olena Kotykova, Valentyna Tokareva, Dmytro Adamov, Olha Balueva, Mykhailo Yukhnenko, Petro Hrytsiuk, Tetiana Babych, Mykola Babych, Iryna Sievidova, Vitalii Liashenko, Oksana Yaroshevskya, Oleksii Albeshchenko, Anna Kovalenko, Tetyana Oliynyk. – LP22772, 20-22 Wenlock Road, London, N1 7GU, 2017. – P.8–21. ISBN 978-0-9935191-5-4
 137. Sustainable development of national economy. *Monograph* [Text] / Olena Kotykova, Mykola Babych, Tetiana Kalashnikova, Andrii Kalashnikov, Iryna Lomachynska, Nataliia Korzh. – LP22772, 20-22 Wenlock Road, London, N1 7GU, 2017. – P.8–63. ISBN 978-0-9935191-5-4